

POLITISKE UTTALELSER

VIKEN VENSTRES
ÅRSMØTE

8. OG 9. FEBRUAR 2020

Quality Hotel River Station
"Brunosten"

Innholdsfortegnelse

Uttalelse nr. 1	4
Fra produksjonsstøtte til betaling for fellesgoder	4
Uttalelse nr. 2	5
Tomtefesteloven må revideres for å sikre folks rettigheter	5
Uttalelse nr. 3	9
Tidlig innsats gjennom obligatoriske foreldrekurs.....	9
Uttalelse nr. 4	10
Lisensjakt på ulv innenfor ulvesonen.....	10
Uttalelse nr. 5	11
Tilgjengelighet i naturen	11
Uttalelse nr. 6	12
Klima eller naturvern? Ja takk, begge deler	12
Uttalelse nr. 7	13
Regjeringsdeltakelse.....	13
Uttalelse nr. 8	14
Venstre vil bygge Viken	14
Uttalelse nr. 9	15
Regionreformen må fortsette	15
Uttalelse nr. 10	16
Norge - en kjernekraftnasjon	16
Uttalelse nr. 11	17
Ikke mer bruk-og-kast.....	17
Uttalelse nr 12	18
Det trengs en liberal reform av innovasjonspolitikken.	18
Uttalelse nr. 13	19
La LHL bli lokalsykehus for Øvre Romerike	19
Uttalelse nr. 14	20
Utvid spleiselaget i byene	20
Uttalelse nr. 15	22
Viken trenger en ny areal- og transportplan	22
Uttalelse nr. 16	24
Regler mot digitale forretningsmodeller der algoritmer optimaliseres for å dekke annonsørenes behov	24
Uttalelse nr. 17	25
Landbruks- og havbruksnæringene er selv en del av løsninga for god dyrevelferd	25

Uttalelse nr. 18	26
Ja til læreplassgaranti.....	26
Uttalelse nr. 19	27
Nye fire-felts veier skal dimensjoneres for maksimalt 90/100 km/t.....	27
Uttalelse nr. 20	28
En kamp mot fattigdom.....	28
Uttalelse nr. 21	30
En verdig død.....	30
Uttalelse nr. 21B	31
Sterkere sammen.	31
Uttalelse nr. 22	33
Norge - en kjernekraftnasjon	33
Uttalelse nr. 23	34
Rett til å bestemme over egen kropp - også for gutter.	34
Uttalelse nr. 24 (innkommet etter fristen)	35
Bioteknologilovgivning for en ny tid.....	35
Uttalelse nr. 25 (innkommet etter fristen)	37
Fremtiden er elektrisk	37
Uttalelse nr. 26 (innkommet etter fristen)	39
Legg om landbruksstøtten – få bærekraftig landbruk.....	39

Innkomet innen fristen, 26. januar

Uttalelse nr. 1

Forslagsstiller: Indre Østfold Venstre

Fra produksjonsstøtte til betaling for fellesgoder

Landbruket i Norge mottar en årlig støtte mellom 18 og 25 milliarder kroner, litt avhengig av hvordan man regner. Denne støtten har vært på samme nivå i flere år, men fortsatt synker antallet yrkesaktive bønder. Fordelt på de om lag 40 000 gjenværende bøndene tilsvarer denne støtten et beløp på mellom 450 og 625 tusen kroner til hver bonde.

Indre Østfold Venstre mener landbrukspolitikken må legges om til at en større andel av midlene brukes for å betale bøndene for produksjon av kulturlandskap og miljøgoder. En slik omlegging vil føre til at en større andel av midlene går til betaling av bøndene sitt arbeid og dermed være mer effektiv for å holde oppe aktiviteten i landbruket.

Dagens produksjonsavhengige støtte fører til:

- Høge priser til produsentene gjør det mer lønnsomt å drive intensivt. Det forsterker problemer knytta til dyrevelferd, bruk av importert fôr, økt avrenning til vassdrag, og større vekt på stordrift.
- At Norge er forhindra fra å eksportere landbruksprodukter under regelverket i Verdens handelsorganisasjon (WTO). Det innebærer at norske landbruksprodukter kun kan omsettes på de innenlandske markedene, noe som gir dårlig grunnlag for økt aktivitet i landbruket.

Den omlegginga vi foreslår er i tråd med internasjonale utviklingstrekk. Sveits fører allerede en slik landbrukspolitikk med større vekt på bruk av lokale ressurser og betaling for fellesgoder. De sveitsiske erfaringene er meget positive.

Å betale mer for miljø og kulturlandskap gjør det mulig å senke den produksjonsavhengige støtten uten at inntektene til bøndene går ned. Det fører til mindre innenlandsk overproduksjon og gir et bedre grunnlag for at også de bøndene som ikke har tilgang til den beste jorda kan fortsette å drive. La slagordet «landbruk over hele landet» bli en realitet.

Uttalelse nr. 2

Forslagsstiller: Fredrikstad Venstres styre

Tomtefesteloven må revideres for å sikre folks rettigheter

I dagens Norge kan nærmere 300.000 tomtefestere kalles «leilendinger». Tomtefesteloven ble endret i 2015, som følge av en dom i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen. Dette medførte at bortfesters rettigheter ble betydelig styrket mens tomtefesternes rettigheter ikke ble behandlet. Resultatet ble at rettighetene til flere hundre tusen tomtefesterne ble tilsvarende svekket etter lovendringen.

Som en konsekvens av lovendringen ser vi at festeavgiftene skyter i været. I mange tilfeller økes den til urimelig høye nivåer, i forhold til det de var for kun få år siden. Det har nå blitt attraktivt for investorer å kjøpe opp eiendommer med mange festetomter, med tanke på inntekter av økte festeavgifter.

Gjeldende tomtefestelov innebærer at fester i realiteten kjøper disposisjonsretten av et definert areal av bortfesters grunn i minimum 2 x 80 år, i realiteten et kjøp, mens dagens praksis viser at loven i for stor grad er til fordel for bortfester og dermed forverrer muligheten for festere til engangsinnløsning av eiendommen man har festet.

Lovendringen har gjort festeren til den svake parti forhandlinger, og tilsvarende styrket bortfester. Dette fører til mange konflikter. Dette har blant annet ledet til en rekke høyesterettsdommer. Dette er ikke en holdbar situasjon. Fredrikstad Venstre mener at tiden er overmoden for at regjeringen må nedsette et kvalifisert utvalg, med mandat å gjennomgå lovverket. Målet er å gjøre det enklere for tomtefesterne å få kjøpt egen grunn og dermed legge grunnlag for Stortinget å gjøre de nødvendige endringer til det beste for Norges «leilendinger».

Vi foreslår derfor at:

- Regjeringen nedsetter et utvalg med mandat til å foreslå nødvendige endringer i Tomtefesteloven, og vurdere hele grunnlaget for, og praktiseringen av tomtefesteinstituttet.
- Retten til kjøp av festetomt vurderes opp mot eierskifte, eller økning i festeavgift.
- Det må utarbeides klare forskrifter for hvordan taksering av festetomter gjennomføres, og få på plass tydelige retningslinjer for prisfastsetting. Dette for å sikre likebehandling, og unngå av folk ender på «husmannskontrakter», særlig for festere på landbrukseiendom.
- Landbrukseiendom må sikres mot å bli spekulasjonsobjekter for en «bortleierstand», som investerer i eiendom for å tjene på økte festeavgifter.

Bakgrunnsinfo for uttalelsen:

Begrunnelse for, og forslag til mandat for et nødvendig regjeringsoppnevnt Tomtefesteutvalg

Bakgrunn

Gjeldende tomtefestelov innebærer at fester i realiteten kjøper disposisjonsretten av et definert areal av bortfesteres grunn i minimum 2x80 år, og bortfester har frasagt seg retten til selv å disponere samme areal – i realiteten et kjøp. For denne retten inngås en avtale som etter norske normer – avtalefrihet - er bindende for begge parter.

Tomtefesteloven ble endret i 2015, etter dommen i Strasbourg i 2012 som behandlet kun bortfesteres rettighet, basert på klage fra bortfester (EMK), og kun den. Festeres rettighet var ikke tema, men fikk likevel svekket stilling etter Stortingets vedtak om endret Tomtefestelov.

Basert på antall konflikter, som en følge av endringene som Stortinget foretok i 2015, inkludert saker ført for domstolene, kan det synes som om lovgiverne i for stor grad hadde fokus på dommen i Strasbourg, og at den nye Tomtefesteloven dermed endret den tidligere balansen mellom partene.

”Staten har krenket festernes kontraktsfestede rettigheter i den nye loven som griper inn i allerede inngåtte bindende festekontrakter, og på fritt grunnlag både tillater grunneier et såkalt ”engangsløft” i festeavgift og 2% av tomteverdi i årlig avgift uten hensyn til hva partene faktisk har avtalt i sine løpende kontrakter.” (Advokat Stephan Didrich Eid)

Som eksempel på konsekvenser for festere, kan nevnes at Fredrikstad kommune oppjusterer for tiden sine leiepriser for festekontrakt der det gis eksempel på oppjustering fra kr 700 i 2007 til kr 11.000 for 600 kvadratmeter fra 2020. (Fredrikstad Blad) Fredrikstad kommune har alene 2.143 festekontrakter, og i sum finnes det nærmere 300.000 ”leilendinger” i dagens Norge. En annen konsekvens for fester er §34 i Tomtefesteloven, hvor fester i praksis kan nektes innløsning av sin ”egen” tomt. Dette gir en urimelig ubalanse mellom partenes rettigheter.

Tomtefestesaker som havner i rettsapparatet er stigende, og med en lov, som erfarne advokater hevder har skapt ubalanse mellom partene, skaper mange konflikter i og utenfor rettsapparatet. Festerne blir lett den svake part i en rettsak som kan bli en tung økonomisk byrde.

Festeavgiften er blitt urimelig høy og gir en avkastning som gjør det attraktivt for investorer og eiendomsutviklere å kjøpe opp eiendommer med festetomter
Hvorfor skal grunneier ha beregnet en avkastning av et høyere beløp enn den han faktisk har krav på ved innløsning?

Å gi bortfester adgang til et engangsløft uten samtidig å gi fester en tilsvarende adgang til en «engangsinnløsning» av tomta, føles grovt urettferdig og bryter med grunnleggende prinsipper om likebehandling.

Lovendringen fra 2015 har undergravd festernes rettigheter og lovgiverne har fortrenget at det faktisk er festeren som er den svake part i avtaleforholdet. Festeren har investert til dels store verdier i hus/hytte på en tomt som det ikke bare er å flytte fra når bortfester med hjelp fra Stortinget krever en ”ublu” festeavgift og vilkår. Denne formen for ulikebehandling av partene, krenker festerens innlysende rettigheter til en rettferdig behandling.

Lovendringene genererer mange rettsaker og flere vil komme idet nye festeavtaler kommer til fornyelse eller innløsning

Uenighet om råtomtverdi. Erfaringer viser at takster avgitt av 2 eller flere autoriserte takstmenn, kan sprike med flere 100%. Dette gir selvfølgelig store utslag på beregning av festeavgiften. Spesielt ille er dette for festere på landbrukseiendommer idet de ikke kan få innløst sine tomter og derfor blir «husmenn».

En lov full av uklarheter.

Lovteksten er vanskelig å forstå og tolke. Dette i seg selv gir opphav til rettssaker som med en klarere lovtekst burde vært unngått. Eksempler er rullerende kontrakter kontra evigvarende kontrakter, forholdet mellom lovbestemmelser og avtaletext (ufravelige krav mm), tolkning av begrepet råtomt osv.

”Ordnningen med tomtefeste er utdatert, komplisert og ekstremt konfliktskapende”, sier advokat Thorvald Nyquist i Deloitte Advokatfirma AS. Han sier firmaet aldri har hatt så mange tomtefestesaker som nå og han mener det snart må ta slutt.

Siden 1996 er loven endret 12 ganger og vi har hatt 50 høyesterettsdommer. Selv vi som jobber med dette sliter med å holde oss oppdatert, Tomtefeste må avvikles og festere må

få rett til innløsning av tomtene på rettferdige og rimelige vilkår.” (Advokat Thorvald Nyquist i Deloitte Advokatfirma AS. (2017)

Mandat

Venstre mener at det nå er på høy tid at regjeringen nedsetter et kvalifisert utvalg som ikke bare bør se på og fremme forslag til nødvendige endringer av Tomtefesteloven, men gjennomgå grunnlaget for, og praktiseringen av, Tomtefesteinstituttet, slik det nå praktiseres, knyttet opp til dagens virkelighet ved bl.a. gjennomføre en samfunnsøkonomisk kostnadsanalyse av dagens praktisering av Tomtefesteloven.

Videre bør utvalget bl a. vurdere:

1. Retten til kjøp av festetomt ved eierskifte/ etter 20 års leietid/ ved økning i festeleie utover konsumprisindeksen.
2. Storkomiteén Innst.O.nr.37 (1974-1975) som påpeker at det må unngås at det etableres en bortfesterstand med bortleie av grunn som hovednæringsvei uten at det samtidig foregår en effektiv og rasjonell drift av selve bruket.
3. behovet for klare forskrifter mht hvordan taksering av festetomter skal gjennomføres
- 4 å utrede konsekvensen av det faktum at en tomteleieavtale etter Tomtefesteloven er en tilnærmet evigvarende fraskrivelse fra bortfester om noen gang å ta arealet igjen til eget bruk Utvalget bør derfor vurdere innført prinsippet om at en tomtefesteavtale omgjøres til en kjøpsavtale, der partene står fritt til å avtale kontantkjøp eller en nedbetalingstid på inntil f. eks 10-20 år med en definert rente.
- 5 på nytt [Ot.prp. nr.2 for 1974-75 s.15-17](#)
Sitat: [Justisdepartementet uttalte i prp s.23-25 at departementet “har vore i tvil om det i det heile – som allmenn regel – bør vera høve for ein privat grunneigar til å feste bort tomter i våre dagar”.](#)
[Departementet kom likevel den gangen til at en omfattende lovregulering av emnet var den riktige løsningen, og la til grunn at formålet med en tomtefestelov er “ei omskiping av festeinstituttet slik at stoda for festaren vert mer lik stoda til ein kjøpar – særleg for feste til bustadforemål \(prp side 24 spalte 2\). Side 23 under merknader fremgår at departementet så på tomtefeste som et substitutt for tomtekjøp og at prinsipielt bør vernet for festeren helst være det samme uten hensyn til om det er privat eller offentlig bortfeste.](#)

6. landbruksunntaket. Forskriften oppleves uklar og gir rom for grunneiere av bruk som ikke lenger er i drift, til å påberope seg landbruksunntaket. Det registreres at festeavgiften er blitt urimelig høy og gir en avkastning som gjør det attraktivt for investorer og eiendomsutviklere å kjøpe opp eiendommer med festetomter.

Loven sier: «Inntektene fra festetomtene, etter lovlig regulering av festeavgiftene, må utgjøre et årlig minstebeløp på til sammen kr 15 000,- konsumprisindeksregulert fra 1. januar 2006. Pr januar 2015 utgjør det ca kr 18 000,-.»

Loven sier videre:«I tillegg må inntektene fra festetomtene etter den lovlige reguleringen utgjøre 5% eller mer av det gjennomsnittlige årlige driftsresultatet på landbrukseiendommen. Gjennomsnittet regnes fra alle inntekter som hører til jord-, skog-, eller hagebruk for de tre siste regnskapsårene.»

Kommentar: Dette er i sterk ubalanse med hva resten av samfunnet må tåle av varianse i arbeidsinntekt, og er alene med på å stoppe nesten alle innløsninger av festede fritidstomter. Dette er kunstig lavt, og er konstruert nettopp for å umuliggjøre innløsninger. Disse satsene bør fjernes helt, alternativt skal/må bortfester dokumentere signifikante egne investeringer i tomteområdet for å sikre sine fremtidige festeinntekter gjennom tiltak som kommer festerne til gode. (Ikke forlange at festerne tar alle disse kostnadene også; veier, skiløyper, strøm, internett, skitrekk, etc).

7. retningslinjer for prisfastsetting av råtomtverdi. Erfaringer viser at takster avgitt av 2 eller flere autoriserte taksmenn, kan sprike med flere 100%. Dette gir store utslag på beregning av festeavgiften. Spesielt ille er dette for festere på landbrukseiendommer idet de ikke kan få innløst sine tomter og derfor blir «husmenn». (Tomtefesterforbundet)

8. "en lov full av uklarheter". Lovteksten er vanskelig å forstå og tolke. Dette i seg selv gir opphav til rettssaker som med en klarere lovtekst burde vært unngått. Eksempler er rullerende kontrakter kontra evigvarende kontrakter, forholdet mellom lovbestemmelser og avtaletekst (ufravelige krav mm), tolkning av begrepet råtomt osv.(Tomtefesterforbundet)

Kjell Bjørndal

.....

§ 34.Unntak frå festarens rett til innløysing

Retten til innløysing gjeld berre så langt denne kan sameinast med bortfestarens rettsgrunnlag etter lov eller avtale. Ein tredjeperson med rett til bortfestareigedom kan ikkje setje seg i mot at tomte seinare vert innløyst, dersom han eller ho må reknast å ha gjeve samtykke til bortfestinga utan atterhald mot innløysing.

Uttalelse nr. 3

Forslagsstiller: Enebakk Venstre

Tidlig innsats gjennom obligatoriske foreldrekurs

Vold og trusler fra elever er et stadig økende problem i skolen. Av den grunn er det mange lærere som slutter i skolen for å se seg om etter annet å gjøre.

Enebakk Venstre ønsker et større fokus på foreldrerollen generelt. Det tilbys i dag kurs for foreldre allerede fra helsestasjonen blant annet i Trygghetssirkelen, men det er dessverre mange foreldre som velger bort veiledning. Mange foreldre forstår ikke at grensesetting overfor barna er viktig og tør ikke å være den trygge voksne som setter grenser. Det er viktig at de voksne både imøtekommer barnas følelser og viser forståelse i barnets utvikling. Når lærere opplever at enkelte barn ikke viser respekt for andre, mener vi at dette kan skyldes mangelfull grensesetting hjemmefra. Lærere opplever motvillige elever som blir utagerende ofte med slag og spark når det forventes at barna følger regler og skal gjøre oppgaver.

Myndighetene har i dag fokus på Tidlig innsats, og Enebakk Venstre ønsker at foreldrerollen allerede ved barselgruppene settes sterke på agendaen og følges videre i hele oppveksten gjennom barnehage og deretter på skolen.

Vi frykter at dette er et stadig økende problem på nasjonalt nivå for både elever og lærere som sannsynligvis koster samfunnet enormt med ressurser og penger i form av psykiske lidelser og elever som mistrives på skolen. Tidlig innsats gjennom obligatoriske foreldrekurs vil hjelpe dem til å gjøre barna tryggere slik at de i møte med andre, både voksne og andre barn, vil bli mer harmoniske og dermed klare hverdagen på en god måte.

Uttalelse nr. 4

Forslagsstiller: Styret i Aurskog-Høland Venstre v. Anna Sofie Mørland

Lisensjakt på ulv innenfor ulvesonen

Formål:

- Oppnå skyhet hos ulven ved å jakte på den. I dag er en del av ulveflokkene ganske nærgående bebyggelse og mennesker, og dette kan oppleves som utrygt.
- Ved å ta ut hele flokker kommer det nye dyr som etablerer revir. Erfaring viser at ulv som etablerer revir er mer tilbøyelige til å ta hund.
- Ved å tillate lisensjakt, og evt. anbefale at det tas ut valper og ikke foreldre dyr, kan risikoen for at ungulv som vandrer ut av ulvesonen og tar husdyr reduseres.
- Ved å åpne for lisensjakt, også innenfor ulvesonen, vil man kunne få en bedre kartlegging av ulveflokkene ved at det blir mer interesse for å vite hvor mange dyr det er og hvor de holder til.
- Ved å åpne for lisensjakt kan man oppnå redusert illegal jakt med forgiftet åte m.v.

Uttalelse nr. 5

Forslagsstiller: Lillestrøm Venstre

Tilgjengelighet i naturen

Naturen byr på flotte opplevelser. Opplevelser som beriker livet, opplevelser som bidrar til god fysisk og psykisk helse. Men ikke alle har like gode forutsetninger for å benytte naturen. Venstre vil at naturopplevelser skal være tilgjengelig for alle, og det krever aktiv tilrettelegging.

For folk med ulike funksjonsvariasjoner er mulighetene til naturopplevelser svært begrenset. Enkle grep som rullestoltilpasning kan bidra til at naturopplevelser virkelig blir et allemannseie. Dette skal selvsagt ikke gå på bekostning av sårbar natur, men være en tilrettelegging av områder som allerede er opparbeidet og tilrettelagt for friluftsliv. Venstre ønsker å tilrettelegge flere populære utfartssteder for dem med funksjonsvariasjoner, eksempelvis ved å tilrettelegge for rullestol, ha ledelinjer etc.

Uttalelse nr. 6

Forslagsstiller: Margrethe Prahls Reusch, Lillestrøm

Klima eller naturvern? Ja takk, begge deler

I dagens Viken, foreligger strenge føringer for hvor og hvordan vi skal bygge ut. Dette reguleres av Regional Plan for Areal og Transport. Planen vektlegger at hver kommune velger ut ett (eller noen steder) flere steder for fortetting. Dette er primært steder ved kollektivknutepunkt.

Premisset er riktig, for å begrense bilkjøring og oppfordre til ytterligere bruk av kollektivtransport. Men planen og strategien møter på utfordringer. For det første er planen allerede utrangert. Det er ikke planens skyld, men kommunereformen. De nye kommunene har nå mange steder for fortetting, og slik vannes hele prinsippet for planen ut. I tillegg gir knutepunktfortettingen utfordringer knyttet til boligvariasjon. Dette medfører at man i enkelte av fortettingspunktene har endt opp med en overrepresentasjon av eldre, som uansett ikke vil kjøre mye bil. Samtidig kjøper yngre opp hus lengre vekk fra kollektivknutepunktene, og det genereres ytterligere trafikk. Et tredje moment er at knutepunktfortettingen gir konflikter med sårbar natur.

Venstre vil derfor:

- Revidere regional plan for areal og transport, med særlig vekt på kommuner som har slått seg sammen
- Stille strengere krav til variasjon av boligtyper i knutepunktfortettingen, slik at man skaper attraktive bomiljø for folk i alle aldre og livsfaser
- Prioritere bygging på grå flater, slik at grønne flater blir værende som et viktig bidrag til god livskvalitet, men også til overvannshåndtering
- Sikre at sårbar natur ikke blir skadelidende i forbindelse med knutepunktfortetting

Uttalelse nr. 7

Forslagsstiller: Nes på Romerike Venstre v/Ole Andreas Sørli-Sidse

Regjeringsdeltakelse

Venstre er et sentrumsparti som kan og skal samarbeide på tvers i rikspolitikken. Allikevel, for ikke å gå på akkord med partiets grunnleggende prinsipp, politikk og verdier, deltar ikke Venstre i regjeringsamarbeid med fløypartier på Stortinget.

Venstre søker makt og innflytelse for å få gjennomslag for Venstres politikk, men deltar ikke i regjering med mindre partiet har mandat fra folket i stortingsvalg i form av minimum 1,5 ganger sperregrensa for utjevningmandater.

For å sikre store nok gjennomslag på bekostning av å legitimere andre partiers politikk, inngår ikke Venstre i regjeringsamarbeid med mindre Venstre har minimum halvparten så stor oppslutning i Stortingsvalg som regjeringskonstellasjonens nest største parti.

Uttalelse nr. 8

Forslagsstiller: Viken Venstres fylkestingsgruppe

Venstre vil bygge Viken

Viken fylkeskommune er etablert og arbeidet med regional planstrategi har startet. Kunnskapsgrunnlaget som er utarbeidet og som sammen med FNs bærekraftsmål ligger til grunn for arbeidet med å stake ut kursen for utviklingen av Viken er solid og omfattende og et svært godt grunnlag for en bærekraftig utvikling av Viken for framtida. Vi har ressurser og forutsetninger mange land kan drømme om - mye kunnskap, gode hoder og bedrifter og fantastiske naturressurser som kan bidra til varig og bærekraftig utvikling, i samarbeid og ikke i konkurranse.

I dag finnes 30 ulike regionale planer fra Østfold, Buskerud og Akershus som gjelder til de blir erstattet av nye regionale planer for Viken. Viken venstre mener at det haster å få på plass nye regionale planer for Viken for omgi en helhetlig og forutsigbar forvaltning og utvikling i Viken. Nye felles regionale planer som sikrer blant annet enhetlig forvaltning av strandsonen, et styrket jordvern og avveining av vekst og vern i fjellområder er avgjørende for den videre utviklingen i Viken.

Særlig haster det med å få på plass en ny regional plan for areal og transport for Viken og Oslo og en klima- og miljøplan for Viken. Venstre mener at dette arbeidet må starte umiddelbart. Dette er viktig for å sikre forutsigbarhet og likebehandlig kommunene i Viken og at Viken virkelig kan gå foran og vise vei for å kutte klimagassutslipp og ta vare på naturen.

Uttalelse nr. 9

Forslagsstiller: Viken Venstres fylkestingsgruppe

Regionreformen må fortsette

Det er laget en rekke regionmeldinger som ulike regjeringer og statsråder fra forskjellige partier har lagt fram. Alle peker i samme retning: mer makt til større folkevalgte regioner.

Regionreformen er en demokratireform der vi flytter makt og oppgaver fra staten til større fylker. Nå er de nye fylkene etablert, og vi har fått mer ansvar blant annet innen samferdsel, kulturminnevern, utdanning og integrering- men dette bare er starten, regionreformen må fortsette. De nye fylkene må få overført mer makt og mer oppgaver fra staten, og det må følge tilstrekkelige midler med oppgavene som overføres. Dette er avgjørende for å styrke fylkenes rolle og å kunne styrke den folkevalgte styringen og regionreformen som en demokratireform.

Ulike deler av Norge har ulike utfordringer og ulike styrker. Hver enkelt region må ha mulighet til utvikling og vekst basert på sine styrker - og de utfordringene som må løses.

Flere runder med politiske diskusjoner om reversering av regionreformen gir grobunn for avmakt. Venstre vil bruke regionreformen til å utvikle og fornye demokrati og folkestyre. Gode rutiner og arenaer for medvirkning og involvering av innbyggere, organsasjoner, kommuner og regionråd er viktig for å utvikle og legitimere folkestyret i fylkene. Nye og større fylker gir nye muligheter der fylkesgrenser før var i veien, Venstre vil utløse de nye mulighetene som de nye fylkene gir.

Venstre vil

- at regionreformen skal fortsette. Mer makt og flere oppgaver må overføres fra statlig byråkrati til folkevalgt styring i fylkeskommunene.
- at fylkene må få tilstrekkelig med penger overført sammen med oppgavene

Uttalelse nr. 10

Forslagsstiller: Frode Tennebø, Halden

Norge - en kjernekraftnasjon

Norge har siden 70-tallet tjent gode penger på olje og gass. Som verdens syvende største eksportør av CO₂ har Norge bidratt til dagens klimakrise. Vi kan ikke forvente eller på noen som helst måte kreve at den delen av verdens befolkning som i dag ikke har like stor tilgang til elektrisitet, ikke skal få det i morgen.

Norge og verden har et nærmest umettelig behov for energi. Norge er et av landene med mest miljøvennlig produksjon av elektrisitet i verden, men dette utgjør fortsatt bare 50% av total energiforbruk i kongeriket - resten er fossilt, hovedsakelig fra transport og industri. Vi mangler mao. ca. 150 TWh energi per år. Med forventet effektivitetsgevinst ved overgang til helelektrisk (1/2 - 1/3) vil vi netto mangle minst 50 TWh i 2040, uten å ta høyde for befolkningsvekst.

Landvind fører til sterke inngrep i naturen med tilhørende potensiale for negative miljøkonsekvenser som har skapt sterke reaksjoner blant folk flest. Det har vært en dreining mot havvind, men vi har heller ikke oversikt over konsekvensene dette har for dyrelivet i havet.

En annen utfordring med vindkraft, men også solkraft, er at de gir ikke-bufret elektrisitet, dvs at produksjonen er høyest når sola skinner mest og det blåser kraftigst, ikke når vi nødvendigvis har størst kraftbehov. Vi har vannkraft som kan balansere dette, men bare til et visst nivå. Vi trenger altså mer balansekraft desto mer vind- og solkraft vi bygger ut.

Men vind og sol har lav arealeffektivitet. Den eneste teknologien vi har i dag som kan brukes for å dekke etterspørselen etter ren, sikker og billig strøm i Norge og resten av verden, med lavt arealmessig fotavtrykk og andre naturinngrep, er kjernekraft.

For å få til dette på en bærekraftig måte må Norge investere i forskning og utvikling av neste generasjon kjernekraftreaktorer: Teknologi som i tillegg til å slippe ut minimale mengder forurensning og klimagasser, også vil bidra til kjernefysisk nedrustning ved at avfall og nedrustede våpen kan brukes som brensel i reaktorene. Dermed redusere mengden av kjernefysisk avfall, også ved at denne type reaktorer er svært dårlig egnet til å produsere materiale til kjernefysiske våpen. Med denne teknologien vil også lagringstiden for avfallet reduseres fra titusenvis av år til ca. 300 år - kortere enn nedbrytningstiden for vanlig plast.

I takt med at mange første og andre generasjon kjernekraftverk når teknisk levealder vil verden også trenge å erstatte disse kraftverkene. Dette vil dermed være gode muligheter for næringsutvikling og eksportindustri for serieproduserte kjernekraftverk.

Venstre vil gjøre Norge til en kjernekraftnasjon og bruke "oljepenger" til å forske og utvikle neste generasjon kjernekraftverk for å sikre klima- og miljøvennlig elektrisitetsproduksjon til hele verden.

Uttalelse nr. 11

Forslagsstiller: Frode Tennebø, Halden Venstre

Ikke mer bruk-og-kast

I dagens økonomi og med dagens fokus på miljø og klima er det et tankekors at vi fortsatt i stor grad er en del av et bruk-og-kast samfunn. Dette har på kort tid blitt bedre for tekstiler, men for tekniske produkter er det fortsatt en lang vei å gå.

Viken Venstre vil:

- Legge høyere avgifter på produkter med høye belastninger på klima og miljø.
- Forby produkter som kan dokumenteres å skade klima og miljø.
- Innføre krav om at produkter blir produsert slik at de kan repareres. Slitedeler må lett kunne byttes. Det må for eksempel bli et krav om at det er være mulig å skifte ut batterier i forbrukselektronikk.
- Endre på reklamasjonsreglene slik at det vil være en mangel ved et produkt dersom det ikke lar seg reparere.
- Krav til at produkters programvare kan oppdateres på internett i produktets levetid, minimum ihht. reklamasjonsloven.
- Gjøre det billigere å reparere produkter ved å innføre laveste MVA-sats for reparasjoner.

Uttalelse nr 12

Forslagsstiller: Lars Peder Nordbakken, Gjerdrum Venstre

Det trengs en liberal reform av innovasjonspolitikken.

Det er bred enighet om hvor viktig fremveksten av nye innovative vekstbedrifter er for fremtidig verdiskaping og morgendagens arbeidsplasser. Derfor er et problem at Norge over flere år har sakkert akterut, sammenlignet med andre nordiske land, når det gjelder nettopp oppstart av nye innovative bedrifter med et stort verdiskapende potensial. Utviklingen har gitt seg følgende utslag:

- En synkende andel av befolkningen deltar i oppstart av nye virksomheter.
- Blant de som deltar i oppstart av nye virksomheter har vekstambisjonene en fallende tendens.
- Gründere opplever større vanskeligheter med å rekruttere nøkkelpersoner med utfyllende spisskompetanse.
- Tilgangen til kapital i tidlig fase fra investorer med relevant kompetanse og erfaringer er blitt gradvis dårligere.

Hoved problemet er generelt dårlige rammebetingelser og svake insentiver for alle nøkkelaktørene som et produktivt økosystem for innovativt entreprenørskap er avhengig av.

Løsningen er en merkbar styrking av de brede og generelle rammebetingelsene. Derfor mener Venstre det nå er viktig med en tydelig liberal reform av innovasjonspolitikken:

1. Styrking av gründerteamets autonomi, eierskap, trygghet og gevinstmuligheter:

- a. Innføre forbud mot salg av aksjer i nystartede ikke-børsnoterte selskaper i løpet av de første 2-3 årene.
- b. Innføre vesentlig gunstigere skatteregler på aksjeopsjoner for ansatte i oppstartsselskaper for å tiltrekke og beholde nøkkelpersoner i virksomheten.
- c. Reformere TTO-ordningen, og den uheldig sterke utvanningen av gründerteamets eierskap ved kapitalutvidelser.
- d. Innføre belønning av universiteter og høyskoler som meritterer ansatte som tar hel eller delvis permisjon for å delta i et gründerteam.
- e. Styrke tilgangen på statlige innovasjonslån og garantier (se også punkt 2a under).

2. Styrke tilgangen på kompetent privat kapital (venturekapital) for oppstartsselskaper i tidlig fase og for unge vekstbedrifter:

- a. Innføre en ny statlig fond-i-fond innretning for å bygge opp et bredere privat venturekapitalmarked, for eksempel ved å gi det statlige investeringsselskapet Investinor et nytt mandat som utløser hittil ubenyttede midler på rundt 1 milliard kroner i Norges Bank.
- b. Gi en vesentlig lettelse i formuesskatten ved eksempelvis heving av fribeløpet til 30 millioner kroner.

En slik reform vil ikke belaste statsbudsjettet i nevneverdig grad på kort sikt. Effekten av reformene vil på lengre sikt redusere behovet for offentlig støtte og styrke de offentlige inntektene gjennom sterkere vekstimpulser i norsk økonomi.

Uttalelse nr. 13

Forslagsstillere: Ullensaker Venstre, Nes Venstre, Hurdal Venstre og Eidsvoll Venstre

La LHL bli lokalsykehus for Øvre Romerike

Styret ved Ahus informerte i fjor høst de folkevalgte i kommunene på Øvre Romerike at i framtiden vil Kongsvinger sykehus i stor grad fungere som lokalsykehus for innbyggerne i Ullensaker og Eidsvoll. Dette har vært gjeldende for Nes i et par år allerede. Årsaken til dette er kapasitetsutfordringer ved Akershus universitetssykehus, og ledig kapasitet på Kongsvinger sykehus, som etter en omorganisering hører til under Ahus-paraplyen. Mye av grunnen til den sprenkte kapasiteten på Ahus er at sykehuset fikk ansvaret for befolkningen i Groruddalen etter at man i Oslo besluttet å legge ned Aker sykehus.

I avisene 20. januar kunne vi så lese at LHL legger ned sin kirurgiske virksomhet på det nye sykehuset på Jessheim. Videre ser vi at styret ved Ahus er i forhandlinger med LHL om å leie kapasiteten som da blir ledig på Jessheimsykehuset til hjertekirurgi og planlagt kirurgi. Altså et behandlingstilbud som – bortsett fra hjertekirurgien - likner mye på det man ønsker at romerikingene skal reise til Kongsvinger for å motta.

Ullensaker, Hurdal, Eidsvoll og Nes Venstre synes det er urimelig at våre kommuners befolkning skal påføres ulemper som oppstår på grunn av kortsiktig og feilslått politikk i Oslo – nedleggelsen av Aker sykehus – og det at forhold i Glomdalsregionen gir ledig kapasitet ved Kongsvinger sykehus. Reising for både pasienter og pårørende med tilhørende unødvendige klimautslipp, i tillegg til at det er dårlig økonomi både for den enkelte og for samfunnet.

De fleste innbyggere på Øvre Romerike opplever det som unaturlig å skulle sokne til Kongsvinger sykehus, da det store flertall jobber, handler og benytter seg av kulturtilbud i regionen og ellers i retning hovedstaden. Det finnes per i dag heller ikke tilfredsstillende kollektivtilbud mellom særlig kommunene Ullensaker og Eidsvoll og Kongsvinger.

Den interkommunale legevakta på Jessheim er samlokalisert med LHL-sykehuset. Ved behov for røntgenundersøkelse må legevaktas pasienter i dag transporteres til Ahus på Lørenskog (til Kongsvinger i framtida?). Dette til tross for at det vegg-i-vegg befinner seg fullt utstyrt bildediagnostisk senter.

Viken Venstre vil:

- At røntgenkapasitet på LHL-sykehuset stilles til disposisjon for legevaktjenestene på Øvre Romerike. Dette må komme fram i samarbeidsavtalen Ahus inngår med LHL.
- At Ullensaker, Eidsvoll og Nes kommuners økende befolkning får benytte LHLSykehuset som vårt lokalsykehus når Ahus leier seg inn der.
- At annen spesialisthelsehjelp fortsatt bli tilbudt regionens befolkning ved Ahus i Lørenskog.

Uttalelse nr. 14

Forslagsstillere: Njål Vikdal, Eirik T.Bøe, Solveig Schytz, Jonas Vevatne

Utvid spleiselaget i byene

De økende bompengene i byene møter sterk motstand. Byene ber om at den statlige finansieringen av store samferdselstiltak økes. En mer finmasket veiprising utredes for å bidra til mer rettferdig bompengordning. Men, New York og London viser alternativer finansieringskilder som kan bidra til at nødvendige bypakkefinansiering ikke bare gjøres av bilistene og staten.

For å utvikle bedre og mer effektive byer må vi redusere privatbilbruken. Dette krever store driftstilskudd og investeringer til kollektivtrafikken, samt lokalmiljøtunneller som frigjør plass til byliv, gange, sykling og kollektivtrafikk på gateplan i byen.

Bypakkene har blitt finansiert av bilistene i økende grad gjennom bompenger, en form for veiprising, pga. begrensede fylkeskommunale investeringsmidler. Det er rimelig at bilistene fortsetter å betale for mindre kø, og for bruken av et knapt felleskapsgode. Men, bompengenivået må ha politisk legitimitet. Derfor er det på tide å se om andre finansieringskilder kan bidra til spleiselaget i byene.

Bergen Venstre har åpnet for å bruk av lokale (kommunale) investeringsmidler som supplement til bompenger og statlig finansiering, for å finansiere bybanen. Slike lokale investeringsmidler kan finansieres med en lokal eiendomsskatt.

Hvem er det som tjener på de nødvendige samferdselsinvesteringene i byene? Det er tomteutviklere som får økt sin tomteverdi gjennom økt utnyttelse, det er eiere av dagens næringsseiendom og det er de høytlønnede arbeidstagerne i storbyene som nyter godt av grunnrenten som kommer av den økte agglomerasjonseffekten av store samferdselsinvesteringer.

I dag skattlegges tomteutviklere i Norge delvis gjennom såkalte grunneierbidrag ved store nye samferdselsprosjekt. Fornebubanen, fra Skøyen til Fornebu med en kostnad på 13 milliarder, vil delvis finansieres med 2,x milliarder i grunneierbidrag fra tomteierne på Fornebu. Men, dagens lov og praksis gjør at tomteeiere på Lysaker, Skøyen eller Majorstua ikke må betale grunneierbidrag på tross av store gevinster som følge av ny Fornebubane.

Eiere av næringsseiendom i Oslo sentrum har i de siste årene fått økte leieinntekter som følge av et bedre kollektivsystem. Dette er en verdioverføring fra skattebetalerne og bilistene til eierne av næringsseiendom i Oslo. I London er dette anerkjent av næringslivet som nå direkte eller indirekte betaler en økt eiendomsskatt for å bidra til Londons «Oslo-tunnel» (CrossRail).

Kunnskapsarbeiderne, som kan selge sin spesialiserte kunnskap til høy pris, er også store vinnere av investeringene i byene. Økonomen Paul Collier argumenterer i at man innfører en differensiert arbeidsgiveravgift, som i praksis er en skatt på inntekt, på de høyeste lønte arbeidstagerne som jobber i byene. En arbeidsgiveravgift har fordelene med at den gir skatteinntekten til arbeidsstedet, ikke til bostedet. En slik økt skatt på 8 % finnes i New York, selv om den ikke er øremerket samferdselstiltak.

Vi som bor i byområdene ønsker bedre bymiljø. Næringslivet trenger et effektivt samferdselssystem for varer og arbeidstagerne. Fortsatt stor satsing på kollektivtrafikken og lokalmiljøtunneller finansiert gjennom bypakker er nødvendig for å nå disse målene. Men, dagens finansieringsordning må være bærekraftig og ha legitimitet. Derfor må det utredes om spleiselaget bør utvides til flere av de som

får størst gevinster av bypakkene. Viken Venstre ønsker gjennomføring av de store kollektivprosjektene i Viken,

derfor vil Viken Venstre:

- Utrede bruk av lokal eiendomsskatt på næringseiendom for å finansiere bypakker, som alternativ til dagens skattlegging i form av grunneierbidrag
- Utrede bruk av lokal arbeidsgiveravgift for å finansiere bypakker, som alternativ til høye bompenger
- Utrede bruk av skatt på parkeringsplasser ved arbeidsplasser i byområdene
- Utrede bruk av kommunale skatter for å finansiere bypakker

Uttalelse nr. 15

Forslagsstillere: Solveig Schytz, Njål Vikdal, Eirik T. Bøe

Viken trenger en ny areal- og transportplan

Nå pågår arbeidet med Viken fylkes nye planstrategi. Viken Venstre mener at det som haster aller mest å få på plass er en ny areal- og transportplan for Viken og Oslo. Dette er viktig for å skape forutsigbarhet både for kommunene og innbyggerne i Viken som i dag må forholde seg til overordnede areal- og transportplaner i Østfold, Buskerud og Akershus som er til dels svært ulike.

Det bor ca 1,2 millioner mennesker i Viken. Befolkningsveksten og presset er særlig stor rundt Oslofjorden. Samtidig består store deler av fylket av distriktsområder som er preget av liten eller negativ folketallsvekst. Potensialet for vekst og utvikling er stort samtidig som utfordringene er mange. Venstre vil at hensyn til klima og miljø skal være førende for videre utvikling av Viken og at attraktive distrikter kan avlaste presset i sentrale strøk. Viken må bindes sammen med gode samferdselsløsninger og grønn infrastruktur – på hjul, skinner og sjø.

Viken har landets største naturmangfold, god matjord og tett befolkning. Sterk befolkningsvekst og utbygging av boliger, fritidsboliger, næringsområder, idrettsanlegg, veier og jernbane legger stort press på naturverdiene. Når presset øker må vi verne viktige biotoper, matjord, strandsonen og kulturarven for framtidige generasjoner. Derfor må vi sørge for å kartlegge natur- og kulturverdier. Samordnet regional areal- og transportplanlegging kan redusere reisebehov, stimulere til et godt kollektivtransportsystem og legge grunnlaget for langsiktige og gode avveininger mellom vekst og vern.

En areal- og transportplan for Viken må både ivareta byområdene og distriktene, gjennom tilpasning av de overordnede prinsippene i planen.

I byområdene så gir befolkningsvekst trafikkvekst. Venstre vil at trafikkveksten skal tas med sykkel, gange og kollektivreiser i byområdene og større tettsteder. Skal vi lykkes med det, må byer og tettsteder bygges og utvikles slik at det er enkelt å gå og sykle, og det må være attraktivt, effektivt og billig å reise kollektivt. Prinsippene for areal- og transportutvikling i byområdene må gjelde for hele pendlingsområdet, slik at ikke byenes politikk blir annullert av bilbasert utvikling i randsonene.

I distriktene så må hovedfokus være å utvikle kortreiste arbeidsplasser basert på lokale ressurser og lokal kompetanse og næringsutvikling. Stedsutvikling må også være en satsning for å øke bolysten til nye generasjoner med nye krav.

Venstre vil gi mennesker frihet til selv å velge egne liv, bosted og livsstil. Venstre vil bidra til å utvikle bærekraftige lokalsamfunn og byer i hele Viken. Vi skal arbeide for tett utbygging i utvalgte knutepunkter. Sammen med kommunene skal Viken sørge for gode bomiljøer med tilstrekkelig lys, luft, blå og grønne kvaliteter og lite støy. Sentrumsområder med gode møteplasser skal planlegges på gående og syklendes premisser.

Venstre vil at kollektivtrafikken skal binde Viken sammen. Da må vi tenke nytt om hvor bussene og båter skal gå. Det er viktig at vi både har et kollektivtilbud som er rettet innover mot Oslo. Men det er også behov for tverrgående tilbud som kobler byer og tettsteder i Viken sammen på tvers av jernbanetraseene. Innlandet må knyttes sammen med kysten og Viken på hver sin side av

Oslofjorden må knyttes sammen med et godt kollektivtilbud. Venstre ønsker en satsing på fjorden som transportåre, med utslippsfrie båter.

Viken Venstre vil utvikle hovedstadsregionens bo- og arbeidsmarked i samarbeid med Oslo.

Venstre vil

- at Viken fylkeskommune raskt kommer igang med arbeidet med en ny areal- og transportplan i samarbeid med Oslo kommune.
- at en ny areal- og transportplan for Viken og Oslo gir god forutsigbarhet for gode avveininger mellom vekst og vern. Vi skal utvikle gode byer og tettsteder som reduserer nedbygging av matjord og naturressurser. Hverdagens transportbehov skal reduseres.
- at utviklingen av Viken skal være basert på en samordnede areal og transportplanlegging der jernbanen er ryggraden i transportsystemet.
- at en ny areal- og transportplan for Viken og Oslo må ha forskjellige prinsipper i byområdene og i distriktene
- at en ny areal- og transportplan for Viken og Oslo i byområdene må sikre at størsteparten av nye arbeidsplasser og boliger lokaliseres i kollektivknutepunkter og der det er et godt kollektivtilbud, og at vi ikke skal bygge mange nye bilbaserte boliger i byområdenes randsoner eller nye satellittbyer.
- at veksten i distriktkommunene må komme gjennom utvikling av kortreiste arbeidsplasser. At veksten i distriktene også vil skje ved å tilby et større mangfold av boliger som bidrar til stedsutvikling.
- at det innen 2030 skal gjennomføres en 10 % reduksjon av personbilkilometer i byområdene (de store byene og tettstedene) (og nullvekst i biltrafikken i resten av regionen)
- at en ny areal- og transportplan blir et godt grunnlag for å utvikle kollektivtransporttilbudet i hele Viken.
- prioritere kommuner og tettsteder som fortetter rundt kollektivknutepunkter og bidrar til god byutvikling når det skal investeres i ny infrastruktur og kollektivtilbud
- prioritere matebuss og bygging av innfartsparkering for sykkel, bil og elbil både ved jernbanestasjoner, langs busstraseer og ved båtanløp
- stimulere til bærekraftig by- og stedsutvikling der mennesker prioriteres foran bilen, og der kulturminner er ressurser i by- og stedsutvikling.
- ikke omdisponere dyrket og dyrkbar mark til boliger, fritidsboliger, næringsbygg og idrettsanlegg, og kun tillate slik omdisponering til kritisk infrastruktur som veg og bane der det ikke finnes andre gjennomførbare alternativer

Uttalelse nr. 16

Forslagsstillere: Ås Venstre og Annemarie Abeler fra Asker Venstre

Regler mot digitale forretningsmodeller der algoritmer optimaliseres for å dekke annonsørenes behov

Digitalisering gir oss uante muligheter. Muligheter vi bør benytte. Samtidig er det ikke vi, folket eller myndigheter, som bestemmer spillereglene slik det er nå i den globale it-utviklingen. Styrken til digitalisering, store datamengder, skal forbli styrken, og ikke nedsiden som gjør at vi mister kontrollen. Det er ingen tvil om at søkemotorteknologien er fenomenal, og det vil vi beholde. Og det skal være mulig uten at den er direkte reklamefinansiert gjennom personlig kunnskap og informasjon om deg. 2018 var en god start med personvernforordningen (også kjent som GDPR). Men den direkte koblingen mellom din og min adferd og reklame skaper ekkokamre og resulterer at vi alle får mer av det vi har fra før. For å si det med nettpionéren Jaron Lanier «Vi regulerte alkoholdistribusjonen da vi innså at for mange av oss drakk for mye. Vi innførte strenge reguleringer av pengespill da vi så hvor mange som ruinerte seg. Kan det hende vi må ta i bruk lignende verktøy for å frigjøre oss fra de digitale algoritmenes makt?»

Venstre har som god vane å stå opp som en forsvarer av personvern, blant annet da vi protesterte mot datalagringsdirektivet. I dagens digitale virkelighet vil personvern stadig bli satt under press i møte med praktiske og kommersielle hensyn. Det borgere oppfatter som en gratis tjeneste, innebærer reelt sett at de gir fra seg personopplysninger frivillig i bytte mot annonser. Ut fra Venstres liberale grunnsyn, skal borgere ha rett til å gjøre slike valg. Men vi skal ikke være nødt til det, noe vi idag i praksis er. Vi må stoppe at nettgigantenes algoritmer maksimerer annonsørenes fortjeneste. Vi må heller sørge for at de dekker brukernes, dine, behov.

Et slikt grep vil også bidra til at det er lettere for flere bedrifter å ta opp kampen mot de store nettgigantene, da den nye loven vil gi fortrinn til de som leverer kvalitet, og ikke bare kvantitet.

Venstre vil

- utforme en konkret lov som sier at hvis data og penger kommer fra to forskjellige kilder, bør det være ulovlig å basere en algoritme på dem.
- jobbe aktivt for å støtte opp om alternativer til de globale dominerende aktører gjennom nasjonale rammevilkår, f.eks. mht skatteregler.

Uttalelse nr. 17

Forslagsstiller: Ås Venstre

Landbruks- og havbruksnæringene er selv en del av løsninga for god dyrevelferd

God dyrehelse og dyrevelferd er viktig både for dyr, for mennesker og for miljøet. Lavt antibiotikabruk er grunnleggende også for menneskers helse. God dyrehelse gir mindre dødelighet i matproduksjonen og er derfor også bra for miljø og klima. Dyr har en verdi i seg selv, og skal behandles med respekt. Venstre vil sikre at dyrevelferdslovens krav om hensyn til dyrenes naturlige adferd og behov (§ 23) blir tilstrekkelig ivaretatt i praksis i alle typer husdyrhold. Likeledes må en i større grad ivareta kravene til avl som sikrer en god fysisk og mental helse hos dyrene (§ 25).

Det viktigste for å sikre god dyrevelferd er god kompetanse og godt forebyggende arbeid i alt husdyrhold. Det systematiske arbeidet som gjøres i forskningsmiljøene, landbruket og oppdrettsnæringa for å øke dyrevelferden er en forutsetning for å oppnå et tilstrekkelig høyt nivå på dyrevelferden i Norge. Venstre mener derfor at forskning på dyrevelferd og øvrig forebyggende arbeid knytta til matproduksjon må styrkes, og at næringslivet selv er en viktig aktør for å sikre god dyrevelferd.

Venstre mener det er viktig å sikre mer kompetanse og mer ressurser for bedre dyrevelferd i takt med økt matproduksjon i Norge. Dette er nødvendig på alle nivåer: i Mattilsynet som utvikler forskrifter og som fører tilsyn med dyrevelferden, og hos den enkelte dyreholder.

Venstre vil

- sikre et helhetlig arbeid for god dyrevelferd og dyrehelse, herunder lav antibiotikabruk,
- gi Mattilsynet mer ressurser til forebyggende arbeid for bedre dyrevelferd,
- styrke Mattilsynets tilsynsvirksomhet, slik at den ivaretar tilsyn med dyrenes psykiske helse og kan evaluere dyreholders kompetanse,
- lage og iverksette en finansieringsmodell av Mattilsynets tilsyn og veiledning med dyreproduksjon som er knyttet til bl.a. produksjonsmengde.
- sikre at alle som driver husdyrhold har nødvendig kompetanse,
- at bedriftene i havbruksnæringa har kompetanse både innen produksjon, miljø, fiskehelse og velferd,
- at lovverk og regelverk må gjennomgås med hensyn på å utvikle en bærekraftig havbruksnæring som tar hensyn til miljøet og sikrer en god fiskehelse og dyrevelferd,
- vil invitere næringene med på å lage forpliktende strategier og mål for å sikre et tilstrekkelig høyt nivå på dyrevelferd i egen bransje, også innen avlsarbeidet,
- gi landbruket og havbruksnæringa flere incentiver for god dyrevelferd,
- utrede en nasjonal merkeordning for å opplyse forbrukerne om varer er produsert på en dyrevennlig måte.

Uttalelse nr. 18

Forslagsstiller: Daniel Rugaas, Kongsberg Venstre

Ja til læreplassgaranti

Viken Venstre vil styrke fag- og yrkesopplæringen ved å innføre læreplass garanti for alle elever i Viken fylke.

De siste årene har partene i arbeidslivet gjort mye for å skaffe flere læreplasser. Fylkeskommunene, som har ansvar for å dimensjonere skoletilbud i videregående opplæring, har ikke lyktes godt nok med sine oppgaver. Fylkene må ta ansvar for at det opprettes yrkesfaglige tilbud som ikke er etterspurt i arbeidslivet, og for å utdanne lærekandidater som ikke er godt nok kvalifisert.

Yrkesfagelever som består den skolebaserte delen av utdanningen, og som viser kompetanse og motivasjon for å gå i lære, må ha en større rett enn i dag til å få et egnet tilbud etter to år i skole. Viken Venstre går derfor inn for en læreplassgaranti for elever i fag- og yrkesopplæringen.

Fag- og yrkesopplæring er viktig, og Venstre har gjennom flere år foreslått tiltak for å styrke satsningen på dette området. Venstre vil fjerne arbeidsgiveravgiften for lærlinger og øke lærlingtilskuddet til næringslivet. Det må etableres flere læreplasser i staten og kommunene, og det skal stilles krav om å bruke lærlinger ved offentlige anbud. Det er også viktig å styrke kontakten mellom elever og lærebedrifter tidlig i opplæringsløpet for å sikre flere læreplasser, både gjennom å åpne for flere midlertidige arbeidsavtaler for nye lærlinger og at elever kan få utplassering på i en lærebedrift allerede fra 1. år.

Rett til læreplass er først og fremst retten til å få en mulighet til å vise hva du er god for. Punktlighet, kompetanse og interesse må være tilfredsstillende for at lærekontrakten forlenges. Venstre vil ikke pålegge bedrifter å ta imot lærlinger som ikke er motivert for å lære, men vi må ta et større ansvar for å gi fullgod utdanning til de ungdommene som viser at de ønsker denne muligheten. Det er både viktig for dem det gjelder, og for morgendagens arbeids- og samfunnsliv.

Uttalelse nr. 19

Forslagsstiller: Olav Fjeld Kraugerud

Nye fire-felts veier skal dimensjoneres for maksimalt 90/100 km/t

Veier med høye hastighet sammenlignet med de med lavere hastighet,

1. må være breiere --> større naturinngrep = dyrere å bygge, mer energi ved bygging og natur fjernes
2. må ha slakere svinger og slakere bakker --> større naturinngrep (arg. som over)
3. produserer mer støy --> mer plagsomt for naboer og/eller må legges lenger unna folk og fe. Dette sett i lys av EUs nye støylov, kan få følger.
4. Krever mer energi mht fremdrift av kjøretøy (t.o.: 80 km/t er i snitt den mest effektive hastighet)
5. Sparer penger, så vi kan vedlikeholde veier i distriktene

Uttalelse nr. 20

Forslagsstillere: Marcus Holst-Pedersen & Viken Unge Venstre

En kamp mot fattigdom

Fattigdom eksisterer ikke fordi fattige mennesker er late eller fordi det ikke er nok ressurser på planeten for alle. Tvert imot, det er mer enn nok ressurser i verden. Problemet er at de er utrolig skjevt fordelt. For Viken Venstre handler frihet om muligheten til å leve det livet man ønsker. I dagens samfunn er fattigdom en av de største truslene mot dette.

Retten på penger

I 3. artikkel av FNs verdenserklæring om menneskerettigheter står det at "Enhver har rett til liv, frihet og personlig sikkerhet.". I en markedsøkonomi trenger man penger for å overleve. En naturlig forlengelse av denne påstanden er at enhver har rett på penger, da dette både gir liv og frihet.

I artikkel 25 står det også at "enhver har rett til en levestandard som er tilstrekkelig for hans og hans families helse og velvære, og som omfatter mat, klær, bolig og helseomsorg og nødvendige sosiale ytelser, og rett til trygghet i tilfelle av arbeidsløshet, sykdom, arbeidsuførhet, enkestand, alderdom eller annen mangel på eksistensmuligheter som skyldes forhold han ikke er herre over". Indirekte er penger allerede en menneskerett, men det bør poengteres høyere. Sosiale ytelser som NAV bør ikke være noe man skal konstant bevise at man har krav på. Det bør være noe man har rett på når man trenger det. Derfor mener Viken Venstre at NAV-systemet må forenkles, og at etterprøving og kontrollering av menneskers behov må reduseres til et minimum. NAV må stole på fagfolk og ikke overprøve alt til enhver tid, noe som koster både tid og penger.

I en forlengelse av menneskerettighetene mener også Viken Venstre at basisinntekt er noe som må reelt vurderes og prøves, som en måte å redusere fattigdom og sikre mennesker et minimum av levestandard. Frihet handler om å kunne leve det livet man ønsker. Når penger er en hindring for dette, må vi vurdere radikale reformer. I et av verdens rikeste land skal ingen måtte sitte på gata og tigge.

Utjevning av forskjeller

Et fritt, demokratisk samfunn krever også små forskjeller for å hindre relativ fattigdom og mistillit til myndighetene. Det er en positiv korrelasjon mellom høy grad av ulikhet og store sosiale problemer. Det sparer samfunnet og enkeltmennesket store kostnader å redusere forskjellene til et nivå som motiverer til utdanning og hardt arbeid, men ikke er uproportjonalt store. Derfor bør også skattesystemet justeres på en slik måte at det fungerer enda mer utjevne. Dette kan kombineres med å løfte små og mellomstore bedrifter slik at man unngår økonomiske monopoler.

Stillesittende kapital er et problem i dagens samfunn. Mennesker med mye formue flytter penger ut av kretsløpet slik at det ikke bidrar til samfunnet. Disse pengene kunne bidratt til å bekjempe fattigdom. Derfor vil vi øke eiendomsskatten samt innføre en ekstra kategori for de med de største formuene.

For Viken Venstre er det viktig at det også er lønnsomt å gjøre det som er bra for samfunnet. Samfunnet trenger folk som tør å satse på nye ideer og skape nye arbeidsplasser. Da må vi sikre at alle har muligheten til det, og et bedre sikkerhetsnett for de som ikke klarer det på første forsøk. 99%

av alle bedrifter i Norge er bedrifter med færre enn 100 ansatte, og de står for ca. halvparten av de ansatte i næringslivet. Dette er bedrifter som er viktig for hele landet, spesielt i distriktene.

Økonomiske dynastier

Vi lever i en tid hvor forskjellene øker. En rik overklasse som ikke trenger å jobbe hører fortiden til, til da man avskaffet adelen, men de finnes i dag også. Rikdom i seg selv er ikke et problem, men store forskjeller minsker tilliten i samfunnet og øker lista for relativ fattigdom.

Arveavgiften ble avskaffet i 2014, men Viken Venstre ønsker å gjeninnføre den. Hvor man blir født og i hvilken familie man blir født inn i er helt tilfeldig. Selvfølgelig skal folk få arve av sine foreldre, men det er også viktig at penger går i kretsløp, og ikke 2 samler seg opp i familiedynastier. De som har mest har størst mulighet til å hjelpe de som har minst. Å ha en progressiv arveavgift kan fordele byrden basert på betalingsevne, men sørger også for at alle bidrar. Dette vil skape økt tillit til systemet.

En sikkerhet i arbeidet

Arbeiderstyrte bedrifter finnes det mange av. Selv i USA finnes det rundt 30 000 av disse. Dette er en måte å bringe demokrati og mer trygghet inn i arbeidsplassen, samtidig som det kan være et viktig middel mot økte forskjeller. Her fordeles ofte overskuddet mellom de ansatte, og lønnen fastsettes i fellesskap. Interessekonflikt og motsetning mellom arbeidstaker og arbeidsgiver forsvinner under slike ordninger.

Derfor mener Viken Venstre at flere må få muligheten til å være med på å eie sin egen arbeidsplass.

Sykelønn er en viktig og god stønad man har krav på om man blir syk, men Norge har en av de høyeste i verden, og dette koster. Sykelønnen gjelder for de som er syke i kort tid, men det er sjeldent disse som har den trangeste økonomien. Viken Venstre ønsker derfor å utjevne satsene mellom sykelønnen og uføretrygden, slik at noe av ressursene overføres fra de som er korttidssyke til de som er langtidssyke.

Viken Venstre mener:

- At etterprøving og kontrollering av trygdemottakere, og andre mottakere av sosiale stønader, må reduseres til et absolutt minimum.
- At basisinntekt bør innføres som et middel for å utrydde ekstrem fattigdom og sikre alle frihet og en minimum levestandard.
- Skattesystemet i større grad enn i dag bør brukes som et verktøy for å utjevne sosiale forskjeller, fremme innovasjon, små og mellomstore bedrifter.
- At man må utrede ulike mulige fordeler for små og mellomstore bedrifter, og arbeiderstyrte bedrifter.
- At en progressiv arveavgift skal innføres
- At man må utjevne satsene mellom sykelønnen og uføretrygden
- At man bør øke den statlige delen på formuesskatten til 0,20% for trinn 1
- At man må innføre trinn 2 på den statlige formuesskatten ved formuer på over 100 millioner

Uttalelse nr. 21

Forslagsstiller: Viken Unge Venstre

En verdig død

Hver dag dør mennesker av uhelbredelige sykdommer. Disse tvinges gjennom et uverdigg smertehelvete over lang tid før de dør. Venstre respekterer de som ønsker å gå gjennomdette for å få den siste tiden med familien, kjære eller av personlig ønske, men vi må også ha øye for den gruppen som ikke ønsker det.

Hvis man i dag får en uhelbredelig diagnose som vil ende med en smertefull død, har det tre potensielle utfall: Noen begår selvmord i Norge, gjennomgår hele prosessen tilknyttet sykdommen eller man kan reise til land som tilbyr aktiv dødshjelp og betale kostnadene som følger med. Alle tre medfølger sine problemstillinger, enten det er sosiale, økonomiske eller humane.

Grunnleggende i det liberale tankesettet er eierskap og beslutningsevnen over eget legeme. Det mest personlige og kjære man har er egen kropp, da er det også naturlig at man kan bestemme hva man ønsker å gjøre med eget legeme. Dette må også gjelde muligheten til å avslutte eget liv på en verdig måte.

I dag har man mange måter å lindre smerte underveis i sykdomsforløpet fram til døden. Dette må Norge satse på i enda større grad enn før, både lokalt og statlig. Det aller viktigste ansvaret staten har, er å ivareta de som lever vanskelige liv, og sørge for at verdige liv avsluttes på en ønsket måte. Vi må likevel innse at noen opplever uutholdelige kroniske smerter knyttet til ulike dødelige lidelser. Disse fortjener også å bli sett, hørt og få sine ønsker ivaretatt.

Venstre vil derfor tillate aktiv dødshjelp.

Uttalelse nr. 21B

Forslagsstiller: Viken Unge Venstre

Sterkere sammen.

Vår tids største utfordringer er globale og kan ikke løses ved alenegang. Gjennom internasjonalt samarbeid kan vi skape fred, velstand, løse klimakrisen, ta vare på folk på flukt og sikre liberale rettigheter.

Det viktigste samarbeidet i Europa – den europeiske union – er også et viktig demokratisk prosjekt. I hele sin levetid har EU vært ledende i arbeidet med å sikre fred i Europa. Med fri bevegelse over landegrensene øker også forståelse, toleranse og mangfold. De fire friheter som EUs økonomiske samarbeid bygger på, er et viktig fundament for fred og demokrati, og det er en grunnleggende positiv ting at Norge tar del i dette demokratiske fellesskapet.

Gjennom EØS-avtalen er Norge sterkt integrert i de økonomiske delene av det europeiske samarbeidet. Dette er uhyre viktig, blant annet fordi Norge er et lite land. Omtrent 70% av all vår eksport går til EU, og vi er fullstendig avhengige av et tett samarbeid med Europa. Et sterkere bånd til EU vil være positivt for både norsk og europeisk næringsliv, handel og utvikling.

Venstre er en viktig forsvarer av EØS-avtalen, og dette ønsker vi å fortsette med fremover. Viken Venstre mener likevel at Norge skal bli fullverdig medlem av EU, og bidra aktivt til å reformere det europeiske fellesskapet til et fyrtårn av fred, frihet og velstand for fremtiden.

Utfordringene som vi i Norge og resten av Europa må svare på er mange. I dag er rekordmange mennesker på flukt, flere multinasjonale selskaper er mektigere enn mange land og innen 2050 må verden bli et nullutslippssamfunn for å unngå klimakatastrofe. Vi liberalere har i slike situasjoner alltid sett fremover og rustet verden for fremtiden.

Europa kan være den trygge havnen for mennesker på flukt. Akkurat nå er over 70 millioner mennesker på flukt fra krig, nød og elendighet over hele verden. Europa kan være den grønne drivkraften som leder verden inn i fornybarsamfunnet. Dersom vi skal oppfylle våre klimaavtaler og omstille verdenssamfunnet fra fossile energikilder krever det en enorm handlekraft.

Samtidig anerkjenner Viken Venstre at EU er langt fra perfekt og har sine utfordringer. Vårt ja til EU er derfor også et ja til reform og handlekraft. I likhet med samfunnet må unionen stadig være villig til å endre seg, og Norge bør være en klar stemme for videreutvikling og nytenkning. For til tross for EUs mangler utgjør det europeiske fellesskapet det utvilsomt sterkeste fundamentet for å løse morgendagens utfordringer.

Nasjonalisme og autoritære krefter la Europa i grus; det liberale demokratiet bygget det opp igjen. Krig og mistro måtte vike for samarbeid og fellesskap. Sammen står vi nå overfor store utfordringer som strekker seg langt utover våre egne landegrens, og EU sitter med nøkkelen for å løse det som vi aldri kan løse

hver for oss. Derfor er det på tide at Norge tar tar det siste steget inn i verdens mest vellykkede fredsprosjekt, og presser unionen til å lede an. For fred, frihet og velstand for fremtiden.

Viken Venstre vil:

- at Norge skal søke om medlemskap i EU
- være en pådriver for at EU skal ta imot flere flyktninger, skape et rettferdig skatteregime for internasjonale selskaper og gjøre mer for å kutte klimagassutslipp

Uttalelse nr. 22

Forslagsstiller: Halden Venstre

Norge - en kjernekraftnasjon

Norge har siden 70-tallet tjent gode penger på olje og gass. Som verdens syvende største eksportør av CO₂ har Norge bidratt til dagens klimakrise. Vi kan ikke forvente eller på noen som helst måte kreve at den delen av verdens befolkning som i dag ikke har like stor tilgang til elektrisitet, ikke skal få det i morgen.

Norge og verden har et nærmest umettelig behov for energi. Norge er et av landene med mest miljøvennlig produksjon av elektrisitet i verden, men dette utgjør fortsatt bare 50% av total energiforbruk i kongeriket - resten er fossilt, hovedsakelig fra transport og industri. Vi mangler mao. ca. 150 TWh energi per år. Med forventet effektivitetsgevinst ved overgang til helelektrisk (1/2 - 1/3) vil vi netto mangle minst 50 TWh i 2040, uten å ta høyde for befolkningsvekst.

Konsekvensene av bruk av landvind er ikke godt nok belyst per dags dato. Mulighetene for negative miljøkonsekvenser har skapt sterke reaksjoner blant folk flest. Det har vært en dreining mot havvind, men vi har heller ikke oversikt over konsekvensene dette har for dyrelivet i havet.

En annen utfordring med vindkraft, men også solkraft, er at de gir ikke-bufret elektrisitet, dvs at produksjonen er høyest når sola skinner mest og det blåser kraftigst, ikke når vi nødvendigvis har størst kraftbehov. Vi har vannkraft som kan balansere dette, men bare til et visst nivå. Vi trenger altså mer balansekraft desto mer vind- og solkraft vi bygger ut.

Men vind og sol har lav arealeffektivitet. Den eneste teknologien vi har i dag som kan brukes for å dekke etterspørselen etter ren, sikker og billig strøm i Norge og resten av verden, med lavt arealmessig fotavtrykk og andre naturinngrep, er kjernekraft.

For å få til dette på en bærekraftig måte må Norge investere i forskning og utvikling av neste generasjon kjernekraftreaktorer: Teknologi som i tillegg til å slippe ut minimale mengder forurensning og klimagasser, også vil bidra til kjernefysisk nedrustning ved at avfall og nedrustede våpen kan brukes som brensel i reaktorene. Dermed redusere mengden av kjernefysisk avfall, også ved at denne type reaktorer er svært dårlig egnet til å produsere materiale til kjernefysiske våpen. Med denne teknologien vil også lagringstiden for avfallet reduseres fra titusenvis av år til ca. 300 år - kortere enn nedbrytningstiden for vanlig plast.

I takt med at mange første og andre generasjon kjernekraftverk når teknisk levealder vil verden også trenge å erstatte disse kraftverkene. Dette vil dermed være gode muligheter for næringsutvikling og eksportindustri for serieproduserte kjernekraftverk.

Venstre vil gjøre Norge til en kjernekraftnasjon og bruke "oljepenger" til å forske og utvikle neste generasjon kjernekraftverk for å sikre klima- og miljøvennlig elektrisitetsproduksjon til hele verden.

Uttalelse nr. 23

Forslagsstiller: Halden Venstre

Rett til å bestemme over egen kropp - også for gutter.

Inngrep i friske kjønnsorgan som påfører varig endring er forbudt i Norge, men bare om barnet er jente. At gutter ikke har likt vern er diskriminering.

I 1995 fikk Norge Lov om forbud om kjønnslemlestelse som skulle hindre at kvinner ble omskåret. I 2015 ble denne loven erstattet av alminnelig Lov om straff. Dette er en uomtvistelig beskyttelse for alle kvinner i Norge.

Gutter har ikke samme beskyttelse. Lov om rituell omskjæring av gutter trådte i kraft 2015-01-01 og tillater rituell omskjæring med nødvendig smertelindring gjort av lege. Tilbudet er en del av det offentlige helsevesen. Begrunnelsen for å få dette inn i ordnede former er tvilsom: Det er fremdeles et inngrep uten samtykke fra den inngrepet blir utført på.

Foreldre kan med loven i hånd få utført et unødvendig, irreversibelt inngrep som primært gjøres av tradisjonelle grunner. Det er ikke påvist noen sikker medisinsk nytteverdi av omskjæring (med unntak av ved trang forhud). Komplikasjoner forekommer hyppig - og kan i verste fall resultere i dødsfall - i Norge sist i 2012.

Ut fra barneloven, legeloven, FNs barnekonvensjon, Europarådets resolusjon om barns rett til fysisk integritet, samt forannevnte straffelov er Lov om rituell omskjæring av gutter en ytterst tvilsom lov.

Individets rett til fysisk integritet og selvbestemmelse over egen kropp, samt rett til senere å velge religiøs og kulturell tilhørighet, er en grunnleggende og lovfestet menneskerettighet i tillegg til en grunnleggende liberal frihet. Foreldres religionsfrihet blir i denne sammenhengen sekundær.

Viken Venstre vil:

- Oppheve Lov om rituell omskjæring av gutter.
- Tillate selvbestemt omskjæring etter fylte 18 år.

Innkomet etter fristen

Uttalelse nr. 24 (innkomet etter fristen)

Forslagsstillere: Timo Nikolaisen, Drammen, Idun Gulla Dyrnes, Indre Østfold og Johan Malvik, Bærum

Bioteknologilovgivning for en ny tid

Med ny kunnskap og ny teknologi kommer nye problemstillinger. Medisinske fremskritt gir flere muligheter, men fordrer også et behov for regulering. Viken Venstre vil sikre mennesket stor bioteknologisk frihet i et samfunn med plass til alle.

Venstre vil alltid stå opp for enkeltmenneskets frihet. Hver borger må stå fri til å velge sin egen kurs, så lenge det ikke går på bekostning av andres liv og velferd. I det liberale demokratiet skal valgfriheten stå sterkt, innenfor en ramme fastsatt av samfunnet.

Bioteknologiloven er fra 2004. Siden den tid har samfunnet endret seg. Følgelig må vi endre begrensningene som loven setter. Våre naboland har de siste årene gått langt i å tillate for mer avanserte behandlingsmåter og teknologisk nyvinning. I dag har Norge den strengeste lovgivningen innenfor bioteknologi av de nordiske landene. Viken Venstre mener den norske bioteknologiloven er overmoden for revisjon.

Venstre mener retten til selvbestemt abort gir kvinner selvstendighet og frihet, og må beskyttes. Samtidig må samfunnet sette en grense for når et foster er så utviklet at det har selvstendige interesser og rett til liv. I dag settes grensen for selvbestemt abort ved tolvte uke. Etter utgangen av tolvte uke og inntil attende uke kan svangerskapsavbrudd skje dersom det innvilges av en nemd bestående av to leger.

Det er ytterst få som søker om abort mellom tolvte og attende uke, og de fleste som søker om abort på dette tidspunktet i svangerskapet får det innvilget. Likevel må kvinner som søker om abort mellom tolvte og attende uke gjennomgå et møte med en abortnemd som for mange oppleves som en svært tung og belastende prosess.

Viken Venstre vil tillate fri abort frem til attende uke, dette for å fjerne en unødvendig prosess med abortnemder samt styrke kvinnens makt over egen kropp. Den som er best egnet til å bestemme om en abort skal utføres er kvinnen selv, og det valget bør ikke moraliseres over.

Viken Venstre mener at assistert befruktning skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av om kandidaten er i et partnerskap eller ikke. Videre bør eggdonasjon sidestilles med sæddonasjon, slik at det blir tillatt å donere egg. Det må stilles krav om at personer som bidrar til sæd- eller eggdonasjon må oppgi sin identitet, da barnets rett til å kjenne sitt opphav er en grunnleggende rettighet.

Mennesker må selv få bestemme over sin egen kropp, også når det gjelder unnfangelse av liv. Derfor mener Viken Venstre at det bør åpnes for surrogati, også kommersielt. Kommersiell surrogati bør reguleres for å hindre utnyttelse, og særlig for å ivareta barnas beste. Norge bør også bidra sterkt til å få på plass slik regulering internasjonalt.

Alle mennesker har en iboende rett til verdighet, også ved livets slutt. Retten til å bestemme over eget liv må også innebære retten til å bestemme over eget død. Mennesker skal ikke måtte lide

unødig dersom de ikke selv ønsker det. Med grunnlag i dette vil Viken Venstre tillate for aktiv dødshjelp. Tilbudet må være strengt regulert, og leger skal ikke pålegges slike oppgaver mot sin vilje. Hensynet til pasienten må alltid stå i sentrum.

Biotechnologisk utvikling er ikke et lettfattet tema. Spørsmål om liv og død berører vanskelige etiske dilemmaer. Medisinsk behandling er i sin essens verdiladet. Ikke minst kan teknologiens tilgjengelighet sette liv og samfunnssikkerhet i fare. Dette tar Venstre på alvor. Nettopp derfor ser vi behovet for mer moderne lovgivning innenfor bioteknologi.

Viken Venstre vil:

- Revidere bioteknologiloven
- Utvide retten til selvbestemt abort fra uke 12 til uke 18
- Åpne for assistert befruktning for enslige
- Likebehandle egg- og sæddonasjon
- Stille krav om at egg- og sæddonasjon skal være ikke-anonymt
- Tillate surrogati
- Tillate aktiv dødshjelp

Uttalelse nr. 25 (innkommet etter fristen)

Forslagsstillere: Timo Nikolaisen, Drammen, Idun Gulla Dyrnes, Indre Østfold og Johan Malvik, Bærum

Fremtiden er elektrisk

Dersom vi skal forhindre at den globale oppvarmingen får katastrofale konsekvenser for kloden vår må vi handle nå.

Alle virkemidler må tas i bruk for å løse klimakrisen. Hvis vi tar forbehold mot alle mulige løsninger for å kutte utslipp, blir det heller ikke noen grønn omstilling i tide.

Selv om nesten hele kraftsystemet i Norge er fornybart, er kun halvparten av energibruket det. Det kommer av at mesteparten av transportsektoren og store deler av industrien fortsatt bruker har fossile brensler som den primære kilden til energi.

Beregninger fra Statnett viser at vi kan halvere Norges klimagassutslipp dersom vi erstatter 66% av dagens fossile energibruk med fornybar strøm. Det betyr at vi trenger omtrent 40 TWh med fornybar energi for å erstatte det fossile forbruket.

Kostnadene for ny vindkraft på land er nå så lave at det med dagens kraftpriser er lønnsomt å bygge ut ny vindkraft uten subsidier i Norge. Ifølge Statnett vil norsk vindkraftproduksjon firedoble seg i løpet av tre år. Samtidig er det mange prosjekter innenfor vannkraften som ikke blir realisert fordi det ikke er lønnsomt for kraftselskapene, selv om det er lønnsomt og klimavennlige for samfunnet som helhet.

Vi trenger mer fornybar strøm fordi vi både skal gjennomføre en omfattende elektrifisering og fordi vi skal tilby balansekraft til andre europeiske land. For å løse klimakrisen trenger vi internasjonalt samarbeid. Klimagasser kjenner ingen landegrenser, og da kan ikke politikken gjøre det heller. Europeisk samarbeid for forpliktende utslippskutt må være en bærebjelke i den norske klimapolitikken de kommende årene. Europa står foran en fornybarrevolusjon, men trenger fortsatt tilgang på regulerbar strøm når solen ikke skinner og vinden ikke blåser. Å bygge strømkabler til utlandet gjør at Norge fremskynder den grønne revolusjonen i Europa, samtidig som vi kan tjene gode penger på å eksportere ren, fornybar strøm til et kontinent som har et mer fossilt energisystem.

Norge har i dag et kraftoverskudd, og det kommer vi til å ha også i fremtiden. Men når vi vet at det kun er 26% av strømmen som produserer i verden som er fornybar, må vi også gjøre for del for å øke den fornybare strømproduksjonen globalt. Som en stor eksportør av forurensende olje og gass har Norge et særlig ansvar for å hjelpe gjennom den grønne omstillingen globalt.

Viken Venstre vil:

- Gjennomføre en omfattende elektrifisering av det norske energiforbruket
- Bygge ut mer fornybar energi i årene som kommer
- Sørge for at det bygges flere utenlandskabler til Europa
- Få på plass en ny rammeplan for vindkraft på land som tar hensyn til verdifulle naturinteresser
- Sørge for at kommunene får en større del av skatteinntektene fra landbasert vindkraft

- Endre skattesystemet for vannkraft, slik at oppgraderinger som er lønnsomme for samfunnet, også lønner seg for kraftselskapet

Uttalelse nr. 26 (innkommet etter fristen)

Forslagsstiller: Indre Østfold Venstre
(Forbedret utgave av tidligere innsendt versjon før frist.)

Legg om landbruksstøtten – få bærekraftig landbruk

Overproduksjon av flere landbruksvarer truer bøndenes økonomi. Denne overproduksjonen er et direkte resultat av dagens landbrukspolitikk. Indre Østfold Venstre ønsker en ny landbrukspolitikk som vrir støtteordninger over til mer bærekraftige løsninger.

Landbruket i Norge mottar en årlig støtte mellom 18 og 25 milliarder kroner. Fordeles denne støtten på de under 40.000 yrkesaktive bøndene, tilsvarer dette mellom 450.000 og 625.000 kroner til hver bonde. Men til tross for denne høye støtten, fortsetter antallet bønder i Norge å synke.

Indre Østfold Venstre mener støtten til landbruket må legges om, slik at en større andel av midlene brukes til å betale bøndene for å arbeide med kulturlandskap og miljø. En slik omlegging er også i tråd med internasjonale utviklingstrekk med økt vekt på bruk av lokale ressurser.

Dagens politikk gir støtte til matvareproduksjon, noe som gjør det mer lønnsomt å drive intensivt. Man får støtte pr kilo produsert vare. Dette bidrar til større problemer knyttet til overproduksjon, dyrevelferd, mer import av kraftfôr, økt avrenning til vassdrag og behov for stordrift.

Dagens landbruksstøtte hindrer også Norge i å eksportere landbruksprodukter under regelverket i WTO (Verdens handelsorganisasjon). Det innebærer at norske landbruksprodukter må omsettes i Norge, noe som gir dårlig grunnlag for vekst i landbruket.

Ved å betale bøndene for dyrevelferd, miljø og kulturlandskap, og gradvis senke den produksjonsavhengige støtten, reduseres problemene med innenlandsk overproduksjon.

Dette er i tråd med internasjonale utviklingstrekk. Sveits fører allerede en slik landbrukspolitikk med større vekt på bruk av lokale ressurser og betaling for de felles goder det er å ha rikt arts mangfold, kulturlandskap, osv. De sveitsiske erfaringene er meget gode. En tilvarende omlegging i Norge gir bedre muligheter for at de bøndene som ikke har tilgang på den beste jorda kan fortsette å drive, og slagordet «Landbruk over hele landet» kan bli en realitet.

Venstre vil i større grad belønne bonden for å:

- produsere kortreist mat og utvikle lokale produkter
- bidra til å redusere klimautslipp ved å bruke areal til å produsere fôr, i stedet for å føre med kraftfôr basert på import av soya
- øke opptak av karbon
- verne og ivareta biologisk mangfold, skog, våtmark, kulturlandskap, setertradisjon, mv
- redusere bruk av sprøytemidler, kunstgjødsel, importerte råvarer og transport
- produsere energi, biogass og biokull lokalt
- arbeide aktivt for å redusere matsvinn
- gjøre det enkelt for forbruker å handle bærekraftig, lokalt, sunt, kortreist og nyte gode sesongvarer